

De Europese Executoriale Titel: een nieuw instrument ter verwezenlijking van het Europees procesterritoir

Dr. Xandra E. Kramer*

- Gepubliceerd in Nederlands Tijdschrift voor Burgerlijk Recht (NTBR) 2005, p. 375-383

Abstract: Ter uitvoering van de Tampere Conclusies (1999) en het Programma van maatregelen voor de wederzijdse erkenning van beslissingen in burgerlijke en handelszaken (2000) is de verordening tot invoering van een Europese Executoriale Titel voor niet-betwiste schuldvorderingen (EET-Vo) tot stand gebracht, welke per 21 oktober 2005 in werking treedt. Op grond hiervan kan de rechter van de lidstaat van herkomst op verzoek een beslissing waarmede als EET indien aan bepaalde minimumnormen is voldaan, en deze is daarmee zonder exequatur in de gehele EU (behalve Denemarken) executabel. De verordening is tamelijk complex en lijkt een compromis tussen enerzijds een vrij verkeer van beslissingen in de EU en anderzijds het behoud van enige nationale controle over buitenlandse beslissingen. De vraag is of zij in de praktijk effectief zal zijn.

Abstract: [The European Enforcement Order: a new instrument to establish a European procedural area] Following the Tampere Conclusions (1999) and the Programme on mutual recognition of judgments in civil and commercial matters (2000), the Regulation creating a European Enforcement Order for uncontested claims (EEO) has been established and will be applicable as of 21 October 2005. This regulation enables the judge of the country of origin to certify a decision as European Enforcement Order in case certain minimum requirements are fulfilled, and this judgment will be enforceable throughout the EU (except for Denmark) without any intermediary proceedings. This Regulation is fairly complex, and seems to be a compromise between, on the one hand, promoting free circulation of judgments in the EU, and on the other hand, trying to maintain some national control over foreign judgments. The question is whether it will be very effective in practice.

1. Inleiding

Het Europees procesrecht krijgt een steeds prominentere plaats. In de afgelopen vijf jaar heeft het zich ontwikkeld tot een min of meer autonoom stelsel dat tussen het internationaal privaatrecht en het nationaal procesrecht instaat. De verordening tot invoering van een Europese Executoriale Titel voor niet-betwiste schuldvorderingen (EET-Vo) is de zevende verordening in een reeks van internationaal-procesrechtelijke verordeningen die sinds 2000 zijn vastgesteld.¹ De EET-Vo werd op 21 april 2004 aangenomen en zal op 21 oktober 2005 van kracht worden. Twee nieuwe procesrechtelijke verordeningen zitten alweer in de pijplijn. Deze verordeningen zijn een uitvloeisel van de verruimde bevoegdheid inzake het internationaal privaatrecht (IPR) ten gevolge van het in 1999 in

---

* UD afdeling Internationaal Privaatrecht en Privaatrechtelijke Rechtsvergelijking Erasmus Universiteit Rotterdam en onderzoeks-fellow op het thema "The harmonisation of civil procedural laws in Europe, in particular with regard to summary proceedings and provisional and protective measures".

¹ Verordening (EG) nr. 805/2004 van het Europees Parlement en de Raad van 21 april 2004 tot invoering van een Europese executoriale titel voor niet-betwiste schuldvorderingen. Zie hierover o.m. M. Zilinsky, *De Europese executoriale titel*, (diss. VU) Deventer: Kluwer 2005, p. 145-198; B.J. van het Kaar, *Nieuw Brussels procesrecht: de Europese Executoriale Titel en het Europese betalingsbevel*, *NTBR* 2005, p. 32-38; M. Freudenthal, *De Europese Executoriale Titel en de Europese betalingsbevelprocedure: afstemming van Europese rechtsmaatregelen*, *NIPR* 2004, p. 393-401; T. Rauscher, *Der Europäische Vollstreckungstitel für unbestrittene Forderungen*, München/Heidelberg: Sellier European Law Publishers/Verlag Recht und Wirtschaft 2004.

werking getreden Verdrag van Amsterdam. Ook de Conclusies van de Europese Raad van Tampere van 1999, waarin de harmonisatie van het internationaal procesrecht en de wederzijdse erkenning van beslissingen als prioriteit worden genoemd, hebben een enorme impuls gegeven.

De EET-Vo strekt ertoe de wederzijdse erkenning en tenuitvoerlegging van vonnissen binnen de Europese Unie te bevorderen. Na enkele andere verordeningen waarin de tenuitvoerlegging van beslissingen is geregeld, zoals de EEX-Vo betreffende de erkenning en tenuitvoerlegging van vonnissen in burgerlijke en handelszaken, is de EET-Vo een volgende stap in de verwezenlijking van één Europees procesterritoir. Bijzonder aan deze verordening is dat zij voorziet in de afschaffing van het exequatur. Indien aan bepaalde minimumnormen is voldaan, kan de rechter van de lidstaat die de beslissing gegeven heeft deze waarmerken als Europese executoriale titel (EET), welke in de hele EU ten uitvoer gelegd kan worden. Er vindt derhalve in beginsel geen enkele toetsing meer plaats in het land waar de beslissing geëxecuteerd dient te worden. Deze verordening is in de literatuur flink bekritiseerd, onder meer vanwege haar complexiteit.

Hieronder zal eerst de context van de EET-Vo worden verduidelijkt door kort aandacht te besteden aan de ontwikkeling van het Europees procesrecht in de afgelopen jaren. Daarna komt de EET-Vo inhoudelijk aan de orde, waarbij achtereenvolgens wordt ingegaan op de doelstelling en het toepassingsgebied, de voorwaarden voor waarmaking van de beslissing als EET en het verloop van de procedure. Afsluitend volgt een evaluatie aan de hand van enkele punten van kritiek.

2. Achtergrond van de totstandkoming van de EET-Vo

Zoals hierboven al naar voren kwam, staat de EET-Vo niet op zichzelf. Zij is onderdeel van een reeks verordeningen op het gebied van het procesrecht. Hieronder wordt kort ingegaan op de ontwikkeling van het Europees procesrecht en enkele met de EET-Vo verweven andere verordeningen.

2.1 Europees-rechtelijke basis en ontwikkelingen in Brussel

Tot de inwerkingtreding van het Verdrag van Amsterdam in mei 1999 was de bevoegdheid van de EU op het gebied het IPR beperkt. Op het bekende EEX-Verdrag van 1968 en het Europees Overeenkomsten verdrag (EVO) van 1980 bestonden er binnen de EU geen eenvormige IPR-regelingen. Het IPR, en meer in het bijzonder het internationaal procesrecht, had duidelijk weinig prioriteit.

In de jaren negentig komt hierin verandering. In Resoluties van de Raad uit 1996 en 1997 en een Mededeling van de Commissie aan de Raad en het Europees Parlement van 1997 wordt het belang van de vereenvoudiging en versnelling van de exequaturprocedure, en uiteindelijk de afschaffing hiervan, benadrukt.² Eind jaren negentig worden enkele voorstellen voor verdragen gepubliceerd, onder meer een herziene versie van het EEX-Verdrag en verdragen voor het faillissement en de bevoegdheid en erkenning en tenuitvoerlegging in echtscheidingszaken. Later worden deze in de vorm van een verordening gegoten.

Het Verdrag van Amsterdam introduceerde in art. 65 EG-Verdrag de bevoegdheid om verordeningen op het gebied van het IPR tot stand te brengen. Art. 65 bepaalt dat maatregelen kunnen worden getroffen op het gebied van samenwerking in burgerlijke zaken met grensoverschrijdende

---

² Resolutie van de Raad van 14 oktober 1996 houdende vaststelling van de prioriteiten bij de samenwerking op het gebied van Justitie en Binnenlandse Zaken gedurende de periode 1 juli 1996 tot en met 30 juni 1998, Pb. EG 1996 C-319/1, i.h.b. punt 3.1c; Resolutie van de Raad van 18 december 1997 houdende vaststelling van de prioriteiten bij de samenwerking op het gebied van Justitie en Binnenlandse Zaken gedurende de periode 1 januari 1998 tot en met de datum van inwerkingtreding van het Verdrag van Amsterdam, Pb. EG 1998 C-11/1, i.h.b. punt 5b; Mededeling van de Commissie aan de Raad en het Europees Parlement, Naar meer doelmatigheid bij het verkrijgen en uitvoeren van rechterlijke beslissingen binnen de Europese Unie, Pb. EG 1998 C-33/03, i.h.b. punt 16-18.

gevolgen, voor zover nodig voor een goede werking van de interne markt. In art. 65 sub a en b wordt een aantal onderwerpen opgesomd, zoals internationale betekening, samenwerking bij de bewijsgaring, erkenning en tenuitvoerlegging en internationale bevoegdheid. Art. 65 sub c noemt meer in het algemeen de afschaffing van hindernissen voor de goede werking van burgerrechtelijke procedures, zo nodig door bevordering van de verenigbaarheid van de in de lidstaten geldende bepalingen van burgerlijke rechtsvordering. Een andere belangrijke impuls voor de totstandbrenging van procesrechtelijke regelingen zijn de Conclusies van Europese Raad van Tampere van 1999. Daarin wordt gewezen op het belang van een betere toegang tot de rechter, onder meer door het invoeren van gemeenschappelijke minimumnormen voor grensoverschrijdende zaken, alsmede een versterkte wederzijdse erkenning van rechterlijke beslissingen door onderlinge aanpassing van wetgevingen en de invoering van nieuwe procesrechtelijke regels op een aantal gebieden.³ Een in het kader van de EET-Vo belangrijke stap in de uitwerking van de Conclusies van Tampere is het Ontwerp-programma van maatregelen voor de wederzijdse erkenning van beslissingen in burgerlijke en handelszaken, waarin de afschaffing van het exequatur een hoge prioriteit wordt toegekend.⁴ Het belang van een EET wordt eveneens onderstreept in een Groenboek betreffende het betalingsbevel en procedures over geringe vorderingen van de Commissie⁵, alsmede een Resolutie van het Europees Parlement.⁶ Het Europees procesrecht staat dus hoog op de politieke agenda en ook aan daadkracht ontbreekt het gezien het aantal reeds tot stand gebrachte verordeningen niet.

2.2 *Samenhangende verordeningen*

2.2.1 Verordeningen op het gebied van het internationaal procesrecht

De ontwikkeling van het Europees procesrecht gaat buitengewoon snel. Sinds 2000 zijn, inclusief de EET-Vo, zeven verordeningen aangenomen op het gebied van het procesrecht. Deze zien alleen op geschillen met een grensoverschrijdend karakter en zijn typische IPR-verordeningen, in de zin dat ze een coördinerende functie hebben. Ze hebben niet tot doel het nationaal procesrecht van de lidstaten te harmoniseren, maar verschaffen regels voor de internationale bevoegdheid, de erkenning en tenuitvoerlegging van vonnissen, de internationale betekening en bewijsgaring. Achtereenvolgens zijn in werking getreden de Brussel II Vo betreffende de internationale bevoegdheid en erkenning en tenuitvoerlegging in echtscheidingszaken (1 maart 2001), per 1 maart 2005 evenwel vervangen door Brussel *Ibis*; de Betekenings-Vo (31 mei 2001); de EEX-Vo betreffende de internationale bevoegdheid en erkenning en tenuitvoerlegging van beslissingen in burgerlijke en handelszaken, welke voor alle EU-lidstaten met uitzondering van Denemarken het EEX-Verdrag heeft vervangen (1 maart 2002); de Insolventie-Vo (31 mei 2002); de Bewijs-Vo (1 januari 2004).

Van deze verordeningen bevatten Brussel II en opvolger Brussel *Ibis*, de EEX-Vo en de Insolventie-Vo bepalingen voor de erkenning en tenuitvoerlegging. Bij deze regelingen is het, in tegenstelling tot de nieuwe EET-Vo, niet aan de rechter van de staat van herkomst van de beslissing, maar aan het bevoegde gerecht van de staat van tenuitvoerlegging om aan de hand van een exequaturverzoek over de tenuitvoerlegging te oordelen.⁷ De EEX-Vo kent in vergelijking tot voorganger EEX-

³ Europese Raad van Tampere, 15 en 16 oktober 1999, conclusies van het voorzitterschap, punt 28-39.

⁴ Mededeling van de Raad van 15 januari 2001, Ontwerp-programma van maatregelen voor de invoering van het beginsel van wederzijdse erkenning van beslissingen in burgerlijke en handelszaken, Pb. EG C 12/1.

⁵ Commissie van de EG, Groenboek betreffende een Europese procedure inzake betalingsbevelen en maatregelen ter vereenvoudiging en bespoediging van de procesvoering over geringe vorderingen, Brussel 20 december 2002, p. 17.

⁶ Resolutie van het Europees Parlement inzake de vooruitzichten voor de onderlinge aanpassing van het burgerlijk procesrecht in de Europese Unie, 2 februari 2004, zie i.h.b. sub G.

⁷ EEX *Ibis*-Vo vereist overigens geen exequatur t.a.v. omgangsbeslissingen en terugleiding kind (zie art. 40 en 41).

Verdrag wel een vereenvoudigde exequaturprocedure, waarbij de weigeringsgronden in eerste instantie niet meer worden getoetst.⁸

2.2.2 Voorstellen Europees betalingsbevel en Europese procedure voor geringe vorderingen

De EET-Vo heeft in haar kielzog twee nieuwe voorstellen voor een verordening. Dit is in de eerste plaats het voorstel voor een verordening tot invoering van een Europese betalingsbevelprocedure voor niet-betwiste schuldvorderingen van 25 april 2004 (EBB-Vo).⁹ Deze voorziet in een uniforme incassoprocedure. Evenals de EET-Vo heeft zij betrekking op onbetwiste schuldvorderingen en in de literatuur is betoogd dat een gezamenlijke regeling in één verordening beter was geweest.¹⁰ Besloten is echter tot twee afzonderlijke verordeningen, omdat de invoering van een eenvormige procedure voor de inning van geldvorderingen (betalingsbevelprocedure) en de opheffing van de exequaturprocedure (executoriale titel) twee afzonderlijke vraagstukken zijn en op een andere fase in de procedure zien, aldus de Commissie.¹¹

Het tweede voorstel is de verordening tot vaststelling van een Europese procedure voor geringe vorderingen van 15 maart 2005 (EPGV-Vo).¹² Hierin wordt een uniforme procedure voor ‘small claims’ voorgesteld. In tegenstelling tot de EET-Vo ziet dit voorstel niet alleen op onbetwiste geldvorderingen, maar op alle geldelijke en niet-geldelijke vorderingen met een waarde tot 2000 EUR. Uit art. 1 van dit voorstel blijkt dat deze verordening een aanvullende werking ten opzichte van de EET-Vo heeft. Daarin wordt bepaald dat deze verordening behalve de introductie van een eenvormige procedure voor geringe vorderingen, tevens voorziet in de afschaffing van tussenmaatregelen voor de erkenning en tenuitvoerlegging. Wat betreft de afschaffing van het exequatur breidt deze verordening dus de EET-Vo uit tot wel betwiste vorderingen tot 2000 EUR.

Bijzonder aan deze twee voorstellen dat zij een eenvormige procedure introduceren. Bij de EET-Vo is dat, evenals bij de andere IPR-verordeningen niet het geval, hoewel hierin wel minimumnormen zijn opgenomen waaraan de nationale procedure moet voldoen. Voorts is opzienbarend dat zij niet alleen op grensoverschrijdende gevallen zien, maar ook op puur nationale geschillen. Volgens de Commissie biedt art. 65 EG-Verdrag daartoe de mogelijkheid. Vanuit de lidstaten is hierop evenwel kritiek gekomen, en ook het Europees Parlement is voorstander van beperking tot grensschrijdende gevallen.¹³ Het is daarom nog maar de vraag of deze voorstellen in hun huidige vorm zullen worden vastgesteld.

3. Doelstelling en toepassingsgebied van de EET-Vo

3.1 Doelstelling en verhouding tot de EEX-Vo

Blijkens art. 1 EET-Vo is het doel van deze verordening om door vastlegging van bepaalde minimumnormen een EET voor niet-betwiste schuldvorderingen in het leven te roepen ten behoeve van het vrije verkeer van beslissingen, gerechtelijke schikkingen en authentieke akten, zonder dat in de

⁸ Zie art. 41 EEX-Vo. Pas in de beroepsfase komen de weigeringsgronden aan de orde, zie art. 45.

⁹ Brussel, 25 mei 2004, COM(2004)173 def/3, 2004/055(COD).

¹⁰ Zie o.m. Freudenthal 2004, a.w. voetnoot 1, p. 401; Van het Kaar 2005, a.w. voetnoot 1, p. 37.

¹¹ Toelichting voorstel EET-Vo, COM(2002)159 def, p. 3; Toelichting voorstel EBB-Vo, COM(2004)173 def/3, p. 3.

¹² Brussel, 15 maart 2005, COM(2005) 87 def, 2005/0020(COD).

¹³ Zo blijkt uit de reacties op het Groenboek. Zie voorts o.m. *Kamerstukken II* 2002-2003, 22112, nr. 275; Speech minister Donner presentatie Nederlands voorzitterschapsprogramma JBZ van 31 augustus 2004, WWW <www.justitie.nl/pers/speeches>; Staatscourant 11 januari 2005 ‘Europese incasso beperkt tot grensoverschrijdende zaken’; Europees Parlement 2004-2009, Commissie juridische zaken, Brussel 10 januari 2005, werkdocument.

lidstaat van tenuitvoerlegging een intermediaire procedure hoeft te worden ingeleid voorafgaand aan de erkenning en tenuitvoerlegging.

De afschaffing van het exequatur betekent ten opzichte van de bestaande EEX-Vo een versoepeling van de erkenning en tenuitvoerlegging van beslissingen, voorzover het om niet-betwiste geldvorderingen gaat. Het is niet langer nodig een verlof tot tenuitvoerlegging in het land of de landen van tenuitvoerlegging te verkrijgen, en daarmee wordt in beginsel een extra – zij het simpele en normaal gesproken korte – procedure voorkomen. De vereenvoudiging wordt ook bewerkstelligd door het gebruik van standaardformulieren (als bijlagen bij de verordening opgenomen), welke dienen als bewijs van waarmerking of waarmee een verzoek om rectificatie of intrekking van de waarmerking kan worden gedaan. De regeling van de EET-Vo is overigens facultatief van aard, in die zin dat het als alternatief naast de regeling van de tenuitvoerlegging onder de EEX-Vo kan worden gebruikt. De EET-Vo vervangt de EEX-Vo wat betreft de tenuitvoerlegging dus niet. Het is aan de eiser om de weg van ofwel EEX-Vo of EET-Vo te bewandelen. Voorts blijft de exequaturprocedure van de EEX-Vo van belang in het geval de procedure in de staat van herkomst niet aan de vereisten van de EET-Vo voldoet en dus geen waarmerking als executorialie titel kan plaatsvinden.

Van belang is dat met de EET-Vo de toetsing van de executeerbaarheid van een beslissing verschuift van het gerecht van het land van tenuitvoerlegging naar het gerecht van het land dat de beslissing gegeven heeft (het land van herkomst). De afschaffing van het exequatur wordt gerechtvaardigd door het beginsel van wederzijds vertrouwen van de lidstaten in elkaars rechtssystemen en rechterlijke instanties.¹⁴ Teneinde zoveel mogelijk te garanderen dat in de staat van herkomst een behoorlijke procedure heeft plaatsgevonden, bevat de verordening in art. 12-19 bepaalde minimumnormen. Deze zien met name op de betekening en de behoorlijke inlichting van de schuldenaar.

3.2 Toepassingsgebied

3.3.1 Formeel en materiaal toepassingsgebied

In territoriaal opzicht is de verordening toepasselijk op beslissingen, gerechtelijke schikkingen en authentieke akten van een lidstaat, en de waarmerking daarvan heeft rechtskracht in alle andere lidstaat. Zij is van toepassing ongeacht de nationaliteit of woonplaats van betrokken partijen, en ongeacht op welke grond het desbetreffende gerecht bevoegd is (bijvoorbeeld de EEX-Vo of het nationaal bevoegdheidsrecht). De EET-Vo is niet van toepassing voor Denemarken.¹⁵ De verordening is op 21 januari 2005 in werking getreden, maar toepasselijk vanaf 21 oktober 2005 (zie art. 33). Vanaf deze datum kan een beslissing derhalve als EET worden gewaarmerkt.

Het materieel toepassingsgebied is neergelegd in art. 2. De verordening is van toepassing in burgerlijke en handelszaken, ongeacht de aard van het gerecht. Evenals het geval is bij de EEX-Vo, zijn zaken van personen- en familierecht (met uitzondering van alimentatie), faillissement, sociale zekerheid en arbitrage van het toepassingsgebied uitgesloten.

3.3.2 Niet-betwiste schuldvorderingen

Art. 3 bepaalt dat de verordening van toepassing is op beslissingen, gerechtelijke schikkingen en authentieke akten inzake niet-betwiste schuldvorderingen. Een schuldvordering wordt in art. 4 gedefi-

---

¹⁴ Zie overweging 18 preambule EET-Vo en Toelichting voorstel EET-Vo, p. 4. Zie verder par. 6.1.

¹⁵ Zie art. 2 lid 3 EET-Vo. Evenals het Verenigd Koninkrijk en Ierland heeft Denemarken een voorbehoud gemaakt t.a.v. Titel IV (art. 61-69) EG-Verdrag; per Vo kan worden bepaald om al dan niet deel te nemen. Het Verenigd Koninkrijk en Ierland hebben zich tot nu toe nog aan iedere Vo verbonden verklaard, Denemarken aan geen enkele.

nieerd als een vordering tot betaling van een opeisbaar geldbedrag of waarvan de datum van opeisbaarheid blijkt uit de beslissing, gerechtelijke schikking of authentieke akte.

Een schuldvordering wordt in art. 3 lid 1 als niet betwist aangemerkt in een viertal gevallen. Een vordering is onbetwist indien de schuldenaar: a) uitdrukkelijk met de schuldvordering heeft ingestemd door middel van een door een gerecht goedgekeurde schikking of een in de loop van de procedure getroffen schikking, b) geen verweer voert tijdens de procedure overeenkomstig de toepasselijke voorschriften van de desbetreffende staat, c) na aanvankelijk tijdens de procedure de vordering te hebben betwist, niet verschijnt of vertegenwoordigd is tijdens de terechtzitting, voor zover dit volgens het recht van de desbetreffende lidstaat gelijk staat met stilzwijgende erkenning, d) bij authentieke akte uitdrukkelijk de schuldvordering heeft erkend. In sub a en d is sprake van ‘actief onbetwiste schuldvorderingen’ (de schuld is uitdrukkelijk erkend). Sub b en c kunnen worden gekwalificeerd als ‘passief onbetwiste schuldvorderingen’ (de schuld is niet uitdrukkelijk erkend, maar ook niet betwist).¹⁶

In de literatuur is gewezen op de wat raadselachtige formulering van art. 3 lid 1 sub c, waarin gesproken wordt over het niet verschijnen of vertegenwoordigd zijn, na aanvankelijk tijdens de procedure de vordering te hebben betwist.¹⁷ Naar Nederlands recht kan immers ingevolge art. 139 Rv geen verstek meer worden verleend indien de verweerder al is verschenen om de vordering te betwisten. Mijns inziens wordt dit evenwel verduidelijkt door verwijzing naar het recht van de desbetreffende staat (de zogeheten *lex fori*); het verschilt immers per staat in welke gevallen er sprake is van verstek. In bijvoorbeeld Oostenrijk en Duitsland kan zich het geval voordoen dat een verweerder in het zogeheten ‘Mahnverfahren’ (een zeer korte, schriftelijke of elektronische incassoprocedure voor niet-betwiste geldvorderingen) aanvankelijk verweer voert, maar in de daaropvolgende procedure, welke het gevolg is van de betwisting, alsnog verstek laat gaan.¹⁸ Ook kan worden gedacht aan het geval dat in eerste aanleg de vordering wordt betwist, maar in hoger beroep geen verweer wordt gevoerd. Zoals gezegd moet aan de hand van het recht van de desbetreffende staat worden beoordeeld of in een bepaald geval sprake is van ‘niet verschijning’ en of verstek wordt verleend.

4. Voorwaarden voor waarmerking als EET

Art. 5 bepaalt dat een beslissing die in de lidstaat van oorsprong als EET is gewaarmerkt, in de andere lidstaten wordt erkend en ten uitvoer gelegd zonder dat een verklaring van uitvoerbaarheid nodig is en zonder enige mogelijkheid de erkenning te betwisten. In art. 6 zijn de voorwaarden voor waarmerking als EET neergelegd. Art. 6 lid 1 bepaalt dat een in een lidstaat gegeven beslissing inzake een niet-betwiste schuldvordering, op te eniger tijd aan het gerecht van oorsprong gedaan verzoek, als Europese titel wordt aangemerkt, indien: a) de beslissing in de lidstaat van oorsprong uitvoerbaar is, b) de beslissing niet strijdig is met de bevoegdheidsregels van afdelingen 3 en 6 van hoofdstuk II van de EEX-Vo (betreffende verzekeringsovereenkomsten en exclusieve bevoegdheden), c) de procedure in de lidstaat van oorsprong aan de in hoofdstuk III gestelde minimumnormen voldoet indien het om een niet-betwiste schuld in de zin van art. 3 lid 1 sub b of c gaat, en d) de beslissing is gegeven in de lidstaat van de woonplaats van de schuldenaar indien het een niet-betwiste schuldvordering in de zin van art. 3 lid 1 sub b of c is en de schuldenaar een consument is.

---

¹⁶ Termen gebruikt door Rauscher 2004, a.w. voetnoot 1, p. 24-25 (‘Aktive/Passiv unbestrittene Forderung’).

¹⁷ Zilinsky 2005, a.w. voetnoot 1, p. 149-150.

¹⁸ Zie Rauscher 2004, a.w. voetnoot 1, p. 26.

Het in art. 6 lid 1 sub a neergelegde vereiste betreffende de uitvoerbaarheid in de staat van herkomst is voorwaarde in iedere executieregeling en spreekt verder voor zich.¹⁹ De in art. 6 lid 1 sub b en d zullen hieronder nader worden besproken, waarbij eerst de bevoegdheidsvereisten als neergelegd in sub b en d aan de orde komen en vervolgens de minimumvereisten voor de procedure in de staat van herkomst, als bedoeld in sub c.

4.1 Bevoegdheid van het gerecht van oorsprong (art. 6 lid 1 sub b en d)

De zogeheten bevoegdheidstoets is in het internationale executierecht een bekend criterium. Wanneer het gerecht van herkomst niet op grond van de desbetreffende executieregeling (verdrag) of meer in het algemeen op grond van internationaal aanvaardbare criteria bevoegd was van de vordering kennis te nemen, dan vervalt als het ware de legitimiteit van de beslissing. De beslissing kan dan niet op internationale erkenning en tenuitvoerlegging rekenen.

De (beperkte) bevoegdheidstoets in art. 6 van de nieuwe EET-Vo is vrijwel identiek aan die van de EEX-Vo (zie art. 35 EEX-Vo). Ook spelen de bevoegdheidsregels van de EEX-Vo hierbij een belangrijke rol. Van belang om in het oog te houden is evenwel dat onder de EET-Vo het gerecht van het land waar de beslissing wordt gegeven zélf oordeelt of de genoemde bevoegdheidsregels niet zijn geschonden, en niet het gerecht van het land van de tenuitvoerlegging.

In art. 6 lid 1 sub b EET-Vo wordt verwezen naar de bevoegdheidsregels van afdeling 3 en 6 EEX-Vo.²⁰ Afdeling 3 (art. 8-14) EEX-Vo bevat dwingende bevoegdheidsregels voor verzekeringszaken. Globaal gezien komen deze erop neer dat de verzekeraar kan worden opgeroepen ofwel waar hij woonplaats heeft, ofwel waar de zwakkere partij (verzekeringnemer, verzekerde of begunstigde) woonplaats heeft, ofwel waar het schadebrengende feit zich heeft voorgedaan. Wanneer de verzekeraar de eiser is, dan kan hij de zwakkere partij alleen oproepen daar waar deze woonplaats heeft. In afdeling 6 (art. 22) EEX-Vo zijn de exclusieve bevoegdheidsgronden voor een vijftal bijzondere geschillen neergelegd. Deze zien op zakelijke rechten met betrekking tot onroerend goed, de geldigheid, nietigheid of ontbinding van vennootschappen, de geldigheid van inschrijvingen in openbare registers, de registratie of geldigheid van gedeponeerde of geregistreerde intellectuele eigendomsrechten en executiegeschillen.

Art. 6 lid 1 sub d EET-Vo heeft betrekking op de bevoegdheidsregels voor consumenten, welke in afdeling 4 (art. 15-17) EEX-Vo zijn neergelegd. In sub d wordt evenwel niet volstaan met verwijzing naar de bevoegdheidsregels van deze afdeling, maar wordt een autonome bevoegdheidsregel gegeven.²¹ Deze beoogt een ruimere bescherming aan de consument te geven dan onder de EEX-Vo het geval is. Bepaald wordt dat de beslissing in de lidstaat van de woonplaats van de schuldenaar moet zijn gegeven indien de schuldvordering niet betwist is in de zin van art. 3 lid 1 sub b of c en de schuldenaar een consument is. Drie elementen zijn derhalve van belang. Ten eerste moet de beslissing in het woonland van de consument zijn gegeven.²² Inhoudelijk komt dit overeen met de bevoegdheidsregels van afdeling 4 EEX-Vo, zij het dat het tijdstip waarop de consument woonplaats in het desbetreffende land moet hebben verschilt. Niet het moment van de vaststelling van de bevoegd-

---

¹⁹ Het moment van uitvoerbaarheid wordt bepaald door het recht van het land waar de beslissing is gegeven. Dit verschilt per land; niet in ieder land heeft bijvoorbeeld hoger beroep schorsende werking. Zie hierover Zilinsky 2005, a.w. voetnoot 1, p. 30-32 en p. 152-153; Rauscher 2004, a.w. voetnoot 1, p. 30-31.

²⁰ Vgl. art. 35 lid 1 EEX-Vo.

²¹ In het oorspronkelijke voorstel (Brussel, 18 april 2002, COM(2002) 159 def.) werd wel naar de bevoegdheidsregels van hoofdstuk 4 EEX-Vo verwezen. Dit stuitte op bezwaren omdat men om verschillende redenen de consument meer bescherming wilde geven. Zie hierover A. Stein, *Der Europäische Vollstreckungstitel für unbestrittenen Forderung tritt in Kraft – Aufruf zu einer nüchternen Betrachtung*, *IPRax* 2004, p. 188-189.

²² Voor het woonplaatsbegrip wordt verwezen naar art. 59 EEX-Vo.

heid, maar het moment van de waarmerking van de beslissing als EET is van belang. De consument verkrijgt hierdoor extra bescherming ten opzichte van de EEX-Vo. Ik zie de ratio van deze uitbreiding niet in omdat het aan een bevoegdheidstoets inherent is dat deze plaatsvindt aan de hand van het tijdstip waarop het gerecht zijn bevoegdheid beoordeelde, en niet op het moment dat over de executie wordt beslist.²³ Ten tweede dient sprake te zijn van een passief onbetwiste schuldvordering in de zin van art. 3 lid 1 sub b of c. Bij uitdrukkelijke erkenning van de schuld in de zin van art. 3 lid 1 sub a of d lijkt art. 6 lid 1 sub d niet toepasselijk en geniet de consument geen bescherming. Ook dit is een afwijzing van de EEX-Vo, waarin vanzelfsprekend het verschil tussen betwist en onbetwist geen enkele rol speelt. Overigens wordt in Bijlage I van de EET-Vo, dat het standaardformulier voor het bewijs tot waarmerking bevat, geen onderscheid gemaakt tussen de verschillende vormen van onbetwiste vorderingen van art. 3 gemaakt, waardoor de consument ten onrechte alsnog bescherming zou krijgen indien sprake is van een actief onbetwiste schuldvordering (in de zin van art. 3 lid 1 sub a of d).²⁴ Ten derde moet de schuldenaar een consument zijn, wat ingevolge art. 6 lid 1 sub d inhoudt dat de overeenkomst betrekking moet hebben op een overeenkomst gesloten door een persoon, de consument, voor een gebruik dat als niet bedrijfs- of beroepsmatig kan worden beschouwd. Ook op dit punt is de bescherming van de EET-Vo ruimer, omdat art. 15 EEX-Vo in lid 2 sub a-c voor de toepasselijkheid van de beschermende bevoegdheidsregels nadere vereisten stelt.²⁵

4.2 *Minimumnormen van Hoofdstuk III (art. 6 lid 1 sub c)*

In het geval van passief onbetwiste vorderingen in de zin van art. 3 lid 1 sub b en c dient de procedure in de staat van herkomst bovendien aan de in hoofdstuk III (art. 12-19) neergelegde minimumvoorwaarden te voldoen (zie art. 6 lid 1 sub c jo art. 12 lid 1). Deze beogen te garanderen dat er in de staat van herkomst een behoorlijke rechtspleging heeft plaatsgevonden en de vordering daadwerkelijk onbetwist is. Zij zijn niet van toepassing in geval van uitdrukkelijk erkende vorderingen (art. 3 lid 1 sub a en d).

4.2.1 *Betekenningsvereisten*

De belangrijkste minimumnormen hebben betrekking op de betekening van het stuk dat het geding in de staat van herkomst inleidt en zijn neergelegd in art. 13-15 EET-Vo. Zij bevatten overigens geen toepasselijke rechtsregels voor de betekening, maar fungeren slechts als toetssteen. In geval van betekening aan een binnenlandse schuldenaar gelden de regels van 45 e.v. Rv. Ten aanzien van een verweerder met woonplaats in een andere EU-lidstaat geldt de Betekenningsverordening (Bet-Vo). Hoewel de preambule bij de EET-Vo vermeldt dat de EET-Vo de lidstaten niet verplicht hun nationale recht aan te passen, zal toch aan de autonome betekenningsvereisten van de EET-Vo moeten worden voldaan, wil men de beslissing als EET kunnen waarmerken.²⁶ De EET-Vo gaat hiermee verder dan bijvoorbeeld de EEX-Vo, die in art. 34 lid 2 een tijdige en juiste oproeping als vereiste voor de erkenning en tenuitvoerlegging stelt, maar geen concrete normen bevat. Ook gaan deze regels verder dan die van de Bet-Vo, welke voornamelijk organisatorische regels bevat en voor de concrete betekenningsvereisten naar het nationale betekenningsrecht van de lidstaten verwijst.²⁷

²³ Vgl. ook Zilinsky 2005, a.w. voetnoot 1, p. 153, die erop wijst dat de consument de waarmerking zelfs zou kunnen 'traineren' door halverwege de procedure te verhuizen.

²⁴ Zie hierover Rauscher 2004, a.w. voetnoot 1, p. 39 en bijlage I EET-Vo, punt 10, 10.1 en 10.2.

²⁵ Zie Rauscher 2004, a.w. voetnoot 1, p. 40; Stein, a.w. voetnoot 21. Zilinsky 2005, a.w. voetnoot 1, p. 153 verwijst hier ten onrechte naar het consumentenbegrip van art. 15 EEX-Vo.

²⁶ Zie overweging 19 preambule EET-Vo. Art. 28 EET-Vo vermeldt dat zij de toepassing van de Bet-Vo onverlet laat.

²⁷ Zie hierover ook Zilinsky 2005, a.w. voetnoot 1, p. 158-162; Freudenthal 2004, a.w. voetnoot 1, p. 400;

Art. 13-15 EET-Vo bevatten elf mogelijke manieren van betekening, waarin – in tegenstelling tot het Nederlandse betekenisrecht (zie met name art. 46 en 47 Rv) – geen rangorde zit. Uit het grote aantal mogelijkheden blijkt het compromiskarakter; er is zoveel mogelijk rekening gehouden met de verschillende wijzen van betekening in de lidstaten.²⁸ Art. 13 regelt vier manieren van betekening of kennisgeving met bewijs van ontvangst door de schuldenaar. Dit zijn de persoonlijke betekening of kennisgeving blijkend uit een door de schuldenaar ondertekende bevestiging (sub a) of blijkend uit een document ondertekend door de bevoegde persoon die de betekening of kennisgeving heeft verricht (sub b), betekening of kennisgeving per post of langs elektronische weg, blijkend uit een door de schuldenaar ondertekende en teruggezonden ontvangstbevestiging (sub c en d). In alle gevallen moet de ontvangstbevestiging de datum van inontvangstneming bevatten.

Art. 14 verschaft zes betekeningmogelijkheden zonder bewijs van ontvangst door de schuldenaar, waarbij de betekening doorgaans aan een ander persoon is gedaan. Dit kan zijn aan de huisgenoot (sub a), bij rechtspersonen aan iemand die aldaar in dienst is (sub b), door deponering in de brievenbus van de schuldenaar (sub c) of op het postkantoor of bij bevoegde autoriteiten onder schriftelijke mededeling daarvan in de brievenbus van de schuldenaar (sub d), per post zonder bewijs indien de schuldenaar zijn adres in de lidstaat van oorsprong heeft (sub e), langs elektronische weg, blijkens een automatische aankomstbevestiging, op voorwaarde dat de schuldenaar vooraf uitdrukkelijk met deze wijze van betekening heeft ingestemd (sub f). Deze wijzen van betekening zijn alleen toegestaan indien het adres van de schuldenaar met zekerheid bekend is (art. 14 lid 2). De betekening moet blijken uit een document, ondertekend door de bevoegde persoon die de betekening heeft verricht, onder vermelding van datum en wijze van betekening of een ontvangstbevestiging van de persoon aan wie de betekening is geschied (art. 14 lid 3).

Tot slot kan op grond van art. 15 de betekening of kennisgeving overeenkomstig art. 13 of 14 ook zijn geschied aan een vertegenwoordiger van de schuldenaar.

De vraag is in hoeverre de Nederlandse regeling voor betekening van stukken, als neergelegd in art. 45 e.v. Rv aan de betekenisvereisten van de EET-Vo voldoet. In de Memorie van Toelichting bij het voorstel voor de Uitvoeringswet verordening Europese executorialie titel (hierna: Uitvoeringswet EET-Vo) wordt geconstateerd dat art. 13 en 14 EET-Vo methoden van betekening bevatten die de Nederlandse wet niet kent en dat daarin ook methoden niet worden genoemd die Nederland wel kent.²⁹ Omdat de EET-Vo als gezegd niet dwingt tot aanpassing van de nationale wetgeving, ziet de wetgever geen reden de Nederlandse regeling aan te passen. Een schuldeiser die de beslissing in een ander EU-land ten uitvoer wil laten leggen via een EET, dient bij aanvang van de procedure de deurwaarder hierover te informeren, zodat de betekening conform de voorschriften van de EET-Vo kan plaatsvinden.

Tot slot geldt op grond van art. 19 als aanvullend vereiste dat de schuldenaar volgens het recht van de lidstaat van oorsprong kan verzoeken om heroverweging van de beslissing indien de betekening of kennisgeving op een van de wijzen als vermeld in art. 14 is gebeurd en deze hem buiten zijn schuld om niet zo tijdig is geschied als met het oog op zijn verdediging nodig was (lid 1 sub a). Dit ziet bijvoorbeeld op het geval het stuk bij betekening per post het stuk verloren is gegaan en de verweerder niet heeft bereikt. In het oorspronkelijke voorstel van de Commissie was voor een tijdige betekening een termijn van 14 dagen voor een binnenlandse verweerder en 28 dagen voor een in een andere lidstaat wonende verweerder opgenomen.³⁰ Nu zal de tijdigheid in eerste instantie aan de hand van het recht van de desbetreffende lidstaat moeten worden bepaald. Voorts dient zowel in geval van betekening op grond van art. 13 of 14 een mogelijkheid tot heroverweging in de staat van

²⁸ Zie uitgebreid over alle mogelijke manieren van betekening Rauscher 2004, a.w. voetnoot 1, p. 45-52.

²⁹ *Kamerstukken II* 2004-2005, 30 069, nr. 3, p. 4. Zie m.b.t. art. 55 Rv Zilinsky 2005, a.w. voetnoot 1, p. 162.

³⁰ Art. 20 lid 3 voorstel (zie voetnoot 21).

herkomst ter beschikking te staan wanneer de verweerder wegens overmacht of buitengewone omstandigheden buiten zijn wil de vordering niet heeft kunnen betwisten (lid 1 sub b). In beide gevallen moet de betrokkene onverwijld handelen. Omdat de Nederlandse verzetregeling geheel andere gronden kent, voorziet art. 8 van het voorstel Uitvoeringswet EET-Vo in een aparte regeling. Een verzoek tot heroverweging moet worden ingediend binnen vier weken nadat de beslissing aan de schuldenaar bekend is geworden, of de buitengewone omstandigheden van sub b ophouden te bestaan. Gaat het om een vonnis of arrest dan wordt dit gedaan bij verzetexploot als bedoeld in art. 146 Rv, en in geval van een beschikking bij verzoekschrift.

4.2.2 Behoorlijke inlichting van de schuldenaar

Naast de betekeningvoorschriften kent Hoofdstuk III ook meer inhoudelijke minimumvereisten. Art. 16 en 17 zien op de behoorlijke inlichting van de schuldenaar over de vordering. Art. 16 bepaalt dat om te verzekeren dat de schuldenaar naar behoren is ingelicht, het stuk dat het geding inleidt de naam en het adres van de partijen, het bedrag van de schuldvordering, de rentebepaling en de grondslag van de rechtsvordering moeten bevatten.

Art. 17 betreft de inlichting over de proceshandelingen die nodig zijn om de schuldvordering te betwisten. Het inleidende stuk moet duidelijke informatie bevatten ten aanzien van de vormvereisten voor de betwisting, met inbegrip van de termijn voor de schriftelijke betwisting of eventueel de datum van de terechtzitting, de naam en het adres van de instantie waaraan het antwoord moet worden gezonden of waarvoor men ter terechtzitting moet verschijnen en of procesvertegenwoordiging daarvoor noodzakelijk is. Voorts dient vermeld te worden wat de gevolgen zijn van het ontbreken van verweer of van het niet verschijnen ter terechtzitting, in het bijzonder een mogelijke beslissing of tenuitvoerlegging daarvan tegen de schuldenaar en een veroordeling in de proceskosten. Deze gegevens dienen ook ingevolge art. 111 Rv in de dagvaarding te worden vermeld. Wel moet met het oog op een gewenste EET bijzondere aandacht worden besteed aan de vermelding van de gevolgen van niet-betwisting als genoemd in art. 17.³¹

4.2.3 Herstel van niet-naleving van de minimumnormen

Art. 18 bevat de mogelijkheid van herstel van niet-naleving van de minimumnormen van art. 13-17, waardoor de beslissing alsnog als EET kan worden gewaarmerkt. Deze bepaling hangt samen met art. 34 lid 2 EEX-Vo.³² Op grond hiervan kan ondanks een onjuiste of ontijdige betekening een exequatur worden verleend ten aanzien van een verstekbeslissing indien de verweerder de mogelijkheid heeft gehad in de staat van herkomst een rechtsmiddel in te stellen, maar dit niet heeft gedaan. Art. 18 lid 1 EET-Vo bepaalt in het verlengde hiervan dat een beslissing ondanks schending van art. 13-17 als een EET kan gelden indien deze beslissing zelf conform art. 13 en 14 is betekend en de schuldenaar naar behoren in kennis is gesteld van de mogelijkheid een rechtsmiddel met integrale toetsing in te stellen, maar dit heeft verzuimd. Lid 2 geeft een bijzondere herstelkans indien de niet-naleving alleen de wijze van de betekening (als neergelegd in art. 13 en 14) betreft. Wanneer de vormvoorschriften van art. 13 of 14 niet in acht zijn genomen, dan worden de vormgebreken hersteld indien door het gedrag van de schuldenaar tijdens het proces is aangetoond dat hij het inleidende stuk wel degelijk persoonlijk en tijdig in ontvangst heeft genomen. Niet-naleving van de

---

³¹ Dit wordt wel in art. 111 lid 2 sub i Rv genoemd, maar art. 17 EET-Vo lijkt iets verder te gaan wat betreft de vermelding van een mogelijke beslissing en tenuitvoerlegging en veroordeling in de proceskosten. Zie hierover ook Zilinsky 2005, a.w. voetnoot 1, p. 165-166.

³² Zie Toelichting voorstel EET-Vo, p. 13.

inhoudelijke vereisten van art. 16 en 17 kunnen dus niet worden geheeld door lid 2; hiervoor is integrale toetsing van de beslissing ingevolge lid 1 noodzakelijk.

5. Procedure tot waarmerking en de tenuitvoerlegging

5.1 Verstrekking van de EET en het bevoegde gerecht

Indien een beslissing betreffende een onbetwiste vordering in de zin van art. 3 aan de hierboven uitgewerkte vereisten van art. 6 jo art. 12-19 voldoet, kan deze door een gerecht van de staat van herkomst als EET worden gewaarmerkt en ten uitvoer worden gelegd in alle andere lidstaten. Art. 6 bepaalt dat de waarmerking ‘te eniger tijd’ aan het gerecht van de staat van oorsprong verzocht kan worden. Dit kan derhalve ook geruime tijd na het geven van de beslissing. Ingevolge art. 7 kan ook de beslissing inzake de proceskosten als EET worden aangemerkt. Gedeeltelijke waarmerking van de beslissing als EET is mogelijk op grond van art. 8.

De EET wordt op de voet van art. 9 verstrekt in de vorm van een standaardformulier, dat als bijlage I bij de verordening is opgenomen. Dit formulier bevat alle relevante gegevens, zoals de rechterlijke instantie die het bewijs verstrekt, de datum van de beslissing, namen en adressen van partijen, de hoogte van de erkende schuldvordering en de betalingstermijnen. Voorts dient dit formulier als checklist om te bepalen of aan de vereisten voor de waarmerking is voldaan. Voor gerechtelijke schikkingen en authentieke akten zijn in bijlage II en III standaardformulieren opgenomen (zie art. 24 en 25). Het bewijs van waarmerking wordt verstrekt in de taal van de beslissing.

De verordening bepaalt niet welk gerecht bevoegd is de waarmerking te verlenen; dit wordt aan het nationale procesrecht overgelaten. Art. 6 spreekt alleen over een ‘verzoek’ aan het gerecht van oorsprong. Deze bepaling wordt uitgewerkt in art. 2 voorstel Uitvoeringswet EET-Vo. Conform art. 261 e.v. Rv kan de waarmerking worden verzocht door indiening van een verzoekschrift bij de voorzieningenrechter van het gerecht dat de beslissing heeft gegeven. Betreft het een beslissing van de kantonrechter, dan beslist deze over de waarmerking. Is de beslissing gegeven door het gerechtshof, dan dient het verzoek bij dit hof te worden gedaan. De schuldenaar wordt niet gehoord. Het verzoekschrift moet door een deurwaarder of procureur worden ingediend, behalve indien het een beslissing van de kantonrechter betreft.

5.2 Rechtsmiddelen tegen de verstrekking van EET

Het oorspronkelijke voorstel van de Commissie bevatte geen mogelijkheid een rechtsmiddel in te stellen tegen de toe- of afwijzing van de waarmerking, maar in navolging van de wijzigingsvoorstellen van het Europees Parlement is als compromis in art. 10 een nogal onduidelijke regeling opgenomen.³³ Het instellen van een rechtsmiddel werkt immers vertragend. Het uitgangspunt blijft ingevolge art. 10 lid 4 dat er geen rechtsmiddel ten gronde mogelijk is tegen het verstrekken van de waarmerking. In lid 1 worden evenwel twee gevallen genoemd waarin bij het gerecht van herkomst een verzoek tot rectificatie of intrekking van de waarmerking kan worden verzocht. Rectificatie kan plaatsvinden wanneer ten gevolge van een materiële fout de beslissing zelf en het bewijs van waarmerking verschillen. Niet aangegeven wordt wat onder een materiële fout wordt verstaan. In ieder geval zal het gaan om bijvoorbeeld het foutief overnemen van het verschuldigde bedrag in het bewijs van waarmerking. Voorts kan intrekking plaatsvinden wanneer in het licht van de in de verordening gestelde vereisten het bewijs van waarmerking kennelijk ten onrechte is toegekend. Hier zal het met

---

³³ Europees Parlement, 8 april 2003, 1st reading T5-0135/2003, Amendment 8. Zie hierover Zilinsky 2005, a.w. voetnoot 1, p. 166-170; Rauscher 2004, a.w. voetnoot 1, p. 64-66.

name gaan om gevallen waarbij de in art. 3 en 6 jo 12-19 gegeven voorwaarden niet in acht zijn genomen. Om een integrale toetsing lijkt het vanwege de toevoeging van 'kennelijk' niet te gaan. Voor het aanvragen van de rectificatie of intrekking kan gebruik worden gemaakt van het standaardformulier in bijlage VI (zie lid 3). Het recht van de lidstaat van herkomst is van toepassing op de procedure van rectificatie of intrekking (zie lid 2). Het voorstel Uitvoeringswet EET-Vo geeft hiertoe in art. 4 en 5 nadere regels.

5.3 Tenuitvoerlegging

De tenuitvoerlegging van de als EET gewaarmerkte beslissing vindt plaats conform het recht van de lidstaat van tenuitvoerlegging. Art. 20 bepaalt dat de EET onder dezelfde voorwaarden ten uitvoer wordt gelegd als een beslissing die in de lidstaat zelf is gegeven.³⁴

De enige weigeringsgrond voor de tenuitvoerlegging is onverenigbaarheid met een in een van de lidstaten of een derde land gegeven eerdere beslissing. Vereist is dat de eerdere beslissing tussen dezelfde partijen is gegeven in een geschil dat hetzelfde onderwerp betreft en op dezelfde oorzaak berust en dat deze in de lidstaat van de tenuitvoerlegging is gegeven, of aan de voorwaarden voor erkenning in de lidstaat van tenuitvoerlegging voldoet. Voorts is van belang dat de onverenigbaarheid in de lidstaat van oorsprong in de gerechtelijke procedure niet als verweer is aangevoerd en niet aangevoerd had kunnen worden.³⁵ Dit laatste, nogal ongelukkig geformuleerde, vereiste strekt ertoe de verweerder te verplichten reeds in de procedure in het land van oorsprong de onverenigbaarheid aan de orde te stellen. Slechts wanneer hij hiertoe niet de mogelijkheid had, bijvoorbeeld omdat de strijdige beslissing in het land van oorsprong niet voor erkenning in aanmerking kwam, kan dit alsnog middels een executiegeschil in het land van tenuitvoerlegging aan de orde worden gesteld.

6. Evaluatie en slotbeschouwing

De EET-Vo kan een waardevol instrument ter versnelling van de erkenning en tenuitvoerlegging, en daarmee de verwezenlijking van één Europees procesterritoir zijn. Dit oordeel is met opzet wat zuinig geformuleerd omdat er nogal wat haken en ogen zijn. Uit het bovenstaande is gebleken dat op een aantal punten onduidelijkheden bestaan en de regels een compromiskarakter hebben. Dit is onder meer het geval bij de formulering van de bevoegdheidstoets van art. 6 lid 1 sub d, verstekregeling van art. 13 en 14 en de rechtsmiddelenregeling van art. 10. Een meer fundamenteel punt van kritiek is het vrijwel volledige gebrek aan toetsingsmogelijkheden in het land van de tenuitvoerlegging, ook wanneer het bijvoorbeeld de openbare orde aangaat. Ook wordt de bruikbaarheid in de praktijk wel betwijfeld vanwege de complexiteit en onduidelijkheid van bepaalde voorschriften. Hieronder wordt kort ingegaan op de belangrijkste punten van kritiek.

6.1 *Systeemomslag en 'vertrouwensdogma'; het ontbreken van de openbare orde toets*

Het meest in het oog springende gevolg van de EET-Vo is dat de (beperkte) toetsing in het kader van de tenuitvoerlegging verschuift van het gerecht van de staat van de tenuitvoerlegging naar de staat van oorsprong. In het klassieke systeem van internationale tenuitvoerlegging dient in de staat waar de executie plaats dient te vinden een exequatur te worden gevraagd. Het verschilt per executieregeling op welke punten de beslissing van het buitenlandse gerecht getoetst kan worden. Al onder het EEX-Verdrag gold binnen de EU een relatief soepele executieregeling, met beperkte toetsingsmoge-

³⁴ Zie over de tenuitvoerlegging en de relevante Nederlandse bepalingen Zilinsky 2005, a.w. voetnoot 1, p. 172-187.

³⁵ Op dit punt is de toetsing beperkter dan bij art. 34 lid 3 EEX-Vo.

lijkheden. Bij de omzetting in een verordening is de regeling verder versoepeld. Onder de EEX-Vo geldt op grond van art. 41 dat in eerste instantie geen toetsing aan de weigeringsgronden plaatsvindt. In beroep kan het gerecht evenwel alsnog de buitenlandse beslissing op een aantal punten toetsen (zie art. 45 jo art. 34 en 35). Deze beperkte toetsing is gebaseerd op het vertrouwen in elkaars rechtssystemen en rechterlijke instanties. Dit vertrouwensbeginsel fungeert als leidraad in de rechtspraak van het Hof van Justitie betreffende het EEX-Verdrag/Vo.³⁶ In de EET-Vo ontbreekt iedere toetsingsmogelijkheid in de lidstaat van tenuitvoerlegging, behalve met betrekking tot de onverenigbaarheid van beslissingen in de zin van art. 21 EET-Vo. Daarmee wordt het vertrouwen in elkaars rechterlijke instanties daadwerkelijk blindelings. Het is aan het bevoegde gerecht van de staat die de beslissing gegeven heeft om te oordelen of deze in de andere EU-landen ten uitvoer gelegd mag worden. Afhankelijk van de uitvoeringsregeling die een land heeft, kan dit het gerecht (en de rechter) zijn die beslissing gegeven heeft, of wellicht een ander gerecht. In de literatuur is erop gewezen dat het kan gebeuren dat een rechter zichzelf op de vingers dient te tikken wanneer hij in het kader van de waarmerking constateert dat hij bijvoorbeeld de bevoegdheidsregels als bedoeld in art. 6 EET-Vo niet heeft nageleefd.³⁷

In met name de Duitse literatuur is veel kritiek geuit op de schijnbaar onbeperkte drang om binnen de EU de tenuitvoerlegging te versoepelen, alsmede op het 'vertrouwensdogma'³⁸ waarop deze verordening is gebaseerd.³⁹ In verband hiermee is met name het ontbreken van de openbare orde toets een belangrijk punt van kritiek. Iedere internationale executieregeling kent als weigeringsgrond voor de tenuitvoerlegging strijd met de openbare orde. In de EET-Vo is deze bewust niet opgenomen. De consequentie hiervan is dat indien in een andere EU-lidstaat een vonnis wordt gewezen dat in strijd moet worden geacht met de Nederlandse openbare orde, deze toch zonder meer hier ten uitvoer kan worden gelegd wanneer het gerecht van het desbetreffende land deze als EET heeft gewaarmerkt. In de praktijk is het onderscheid met de executieregeling van de EEX-Vo op dit punt evenwel niet zo groot als het lijkt. Het Hof van Justitie hanteert een zeer restrictieve uitleg van de openbare orde exceptie, waardoor deze in de praktijk geen belangrijke rol speelt.⁴⁰ Ook komt deze exceptie pas aan de orde wanneer de geëxecuteerde na het instellen van een rechtsmiddel hierop een beroep doet.⁴¹ Uit de rechtspraak blijkt dat de openbare orde nog wel een rol kan spelen in procedurele kwesties, bijvoorbeeld in geval van schending van art. 6 EVRM.⁴² Naar mijn mening bevat de EET-Vo evenwel in beginsel afdoende garanties, in de vorm van de minimumnormen, om het ontbreken de openbare orde exceptie te ondervangen. Een principieel punt blijft evenwel dat het aan het gerecht van het herkomstland zelf is om de naleving van deze normen te beoordelen in het kader van de EET-waarmerking en dat de lidstaat van executie geen controle meer kan uitoefenen. Verder is het een gegeven dat veel Europese landen met procesrechtelijke problemen te kampen hebben. Dit varieert van (veel) te lang durende procedures, tot met name in de tien nieuwe lidstaten geconstateer-

---

³⁶ Zie HvJ EG 15 mei 1990, C-365/88, Jur. 1990, p. I-1845 (*Hagen*); HvJ EG 9 december 2003, zaak C-116/02, *NIPR* 2004, 36 (*Gasser*); HvJ EG 27 april 2004, C-159/02, *NIPR* 2004, 146 (*Turner*). Hierover X.E. Kramer, De harmoniserende werking van het Europees procesrecht: de diskwalificatie van de anti-suit injunction, *NIPR* 2005, nr. 2 (nng).

³⁷ Zilinsky 2005, a.w. voetnoot 1, p. 153-154.

³⁸ Term van Rauscher 2004, a.w. voetnoot 1, p. 7 ('das Vertrauensdogma').

³⁹ Zie o.m. Rauscher 2004, a.w. voetnoot 1, p. 7-18; A. Stadler, Das Europäische Zivilprozessrecht-Wie viel Beschleunigung verträgt Europa?, *IPRax* 2004, p. 5, 7-9; Amendementsvoorstel I. Koukiadis als beschreven door Zilinsky 2005, a.w. voetnoot 1, p. 188. Anders: Zilinsky 2005, a.w. voetnoot 1, p. 189; Stein 2004, a.w. voetnoot 21, p. 182-187.

⁴⁰ Zie o.m. HvJ EG 2 juni 1994, zaak C-414/92, Jur. 1994, p. I-2237 (*Solo Kleinmotoren GmbH/Boch*); HvJ EG 28 maart 2000, zaak C-7/98, Jur. 2000, p. I-1395 (*Krombach/Bamberski*).

⁴¹ Zie art. 41 en 45 EEX-Vo.

⁴² Zie *Krombach/Bamberski* (voetnoot 40); X.E. Kramer, Europees procesrecht en fundamentele procedurele vereisten: de rol van artikel 6 EVRM ter invulling van de openbare orde toets onder het EEX, *NIPR* 2004, p. 9-16.

de problemen als gebrekkige toegang tot de rechtspraak, gering vertrouwen van het publiek in de gerechtelijke instanties, gebrekkige kwaliteit van rechtspraak en zelfs (ernstige) corruptie.⁴³ In dit licht bezien is de betiteling van het vertrouwensbeginsel als ‘vertrouwensdogma’ enigszins begrijpelijk. De openbare orde kan niet meer worden ingezet tegen dergelijke uitwassen. Het is te hopen dat ook binnen EU-verband aan de verbetering van de procesrechtelijke praktijk kan worden gewerkt en van de verschillende verordeningen een goede invloed uitgaat.

6.2 Beperkte rechtsmiddelenregeling

Een ander punt van kritiek is de beperkte rechtsmiddelenregeling van art. 10 EET-Vo. Zoals hierboven aan de orde kwam, bevatte het oorspronkelijke ontwerp helemaal geen mogelijkheid om een rechtsmiddel tegen de EET-waarmeding in te stellen, maar is na kritiek toch een beperkte regeling opgenomen.⁴⁴ Van een volle beroepsmogelijkheid is echter geen sprake en betoogd is dat dit wellicht in strijd komt met het ‘fair trial’ beginsel.⁴⁵

Mijns inziens is bij deze regeling een zorgvuldige afweging gemaakt tussen onnodige vertraging van de procedure en de mogelijkheid om fouten die gemaakt zijn bij de toekenning van de EET recht te zetten. Art. 10 maakt het instellen van een rechtsmiddel immers mogelijk wanneer de beslissing zelf en de waarmeding onderlinge verschillen vertonen, of wanneer de EET kennelijk ten onrechte is verleend. Hiermee worden voldoende waarborgen gegeven om onjuiste beslissingen ten aanzien van de waarmeding tegen te gaan. Wanneer eerst tegen de beslissing zelf, conform het nationale recht en met inachtneming van de minimumnormen van art. 18 en 19, een rechtsmiddel kan worden ingesteld en vervolgens ook de waarmeding nog eens aan een volledige beroepsprocedure wordt onderworpen, schiet men het doel van het op korte termijn verkrijgen van een in EU-verband executeerbare titel voorbij. Voorts is ook in het kader van de klassieke exequaturverlening van de EEX-Vo de mogelijkheid om een rechtsmiddel in te stellen tegen de verlening van het verlof beperkt.⁴⁶ Wel ben ik van mening dat art. 10 EET-Vo niet helder is geformuleerd. Niet duidelijk is wat precies onder een ‘materiële fout’ moet worden verstaan en wat wordt bedoeld met het kennelijk ten onrechte toekennen van de waarmeding. Ook spreekt art. 10 zich alleen uit over het (ten onrechte) verlenen van de waarmeding, waardoor de vraag open blijft of tegen een afwijzing van de waarmeding wel volledig beroep conform de nationale regeling mogelijk is.

6.3 Complexiteit van de regeling en relevantie voor de praktijk

Naast de critici die de EET-Vo een stap te ver vinden gaan wat betreft bijvoorbeeld de afschaffing van de openbare orde toets, wordt ook betoogd dat zij juist niet ver genoeg gaat.⁴⁷ Zij ziet alleen op onbetwiste geldvorderingen, en de regeling van de minimumnormen en de rechtsmiddelen is nogal gecompliceerd. Dit dreigt de effectiviteit te ondergraven. Bovendien voorziet de EEX-Vo al in een eenvoudige exequaturprocedure, die in bepaalde gevallen wel eens sneller zou kunnen zijn.

⁴³ Zie rapport 2003 betreffende nieuwe lidstaten: Comprehensive Country Monitoring Report, zie WWW <europa.eu.int/comm/enlargement/report_2003/>. Zie ook Kramer 2005, a.w. voetnoot 36.

⁴⁴ Zie par. 5.2.

⁴⁵ Rauscher 2004, a.w. voetnoot 1, p. 64; Stadler 2004 a.w. voetnoot 39, p. 7. Anders: Zilinsky 2005, a.w. voetnoot 1, p. 168.

⁴⁶ O.g.v. art. 45 is slechts toetsing aan de in art. 34 en 35 EEX-Vo limitatief opgenomen weigeringsgronden mogelijk.

⁴⁷ Van het Kaar 2005, a.w. voetnoot 1, p. 37; Freudenthal 2004, a.w. voetnoot 1, p. 401; A.M.C. Boerwinkel en P.M.M. van der Grinten, Wederzijdse erkenning van rechterlijke beslissingen, Justitiële verkenningen 2004, p. 56; A. Mourre en Y. Lahlou, Chronique de droit international privé (2004), *RDAI/IBLJ* 2004, p. 553; C. Baker, Le titre exécutoire, Une avancée pour la libre circulation des décisions?, *JCP* 2003, p. 991.

De EET-Vo zou in beginsel een belangrijke rol kunnen spelen. In de lidstaten maken onbetwiste geldvorderingen zo'n 50 tot 80% van alle door de gewone burgerlijke rechtbanken behandelde zaken uit.⁴⁸ Voor Nederland is over 2002 het aantal verstekvonnissen in incassozaken op 191.000 vastgesteld, waarvan 0.75% een internationaal karakter heeft en daarmee komt het aantal beslissingen dat voor een EET in aanmerking zou komen op ongeveer 1432 gevallen per jaar.⁴⁹ De beperking tot onbetwiste geldvorderingen wordt voorts gerechtvaardigd door de buitenproportionele kosten die de inning van onbetwiste geldvorderingen in het buitenland voor het bedrijfsleven met zich meebrengen. Ook is de EET-Vo slechts een *pilot* in het proces van de vergemakkelijking van de executie en afschaffing van het exequatur.⁵⁰ Deze verordening lijdt nog onder de kenmerken van een compromis tussen enerzijds een vrij verkeer van beslissingen in de EU en anderzijds het behoud van enige nationale controle over buitenlandse beslissingen. Dit lijkt in het licht van de snelheid waarmee in de afgelopen jaren procesrechtelijke verordeningen zijn vastgesteld en de scepsis waarmee bepaalde ontwikkelingen en voorstellen door de lidstaten worden begroet vooralsnog onvermijdelijk.⁵¹ Ook het gebrek aan harmonisatie van (incasso)procedures en procedurele normen, bijvoorbeeld waar het de betekening betreft, maakt het opstellen van minimumnormen met een weinig vastomlijnd karakter welhaast onontkoombaar.

Het is duidelijk dat de ontwikkeling van het procesrecht in de EU een hoge prioriteit heeft en een onomkeerbaar proces is. Nu moet alleen nog worden gezocht naar een duidelijkere gemeenschappelijke lijn waarlangs het beste gestalte kan worden gegeven aan het Europees procesrecht.

---

⁴⁸ Zie toelichting voorstel EBB-Vo, p. 5 (par. 2.2.2).

⁴⁹ MvT voorstel Uitvoeringswet EET-Vo, p. 6.

⁵⁰ Zie par. 2.1 en 2.2.2.

⁵¹ Zie bijv. de kritiek op de in par. 2.2.2 behandelde voorstellen en de afschaffing van de openbare orde in de EET-Vo.